

CRÒNICA DEL SEMINARI

"Educació, sindicalisme i globalització"

Joan Lladonet, coordinador de la revista Pissarra

Durant els dies 10 d'octubre, 20, 21, 22 i 23 de novembre de 2007, i 25 i 26 de febrer de 2008, es va celebrar aquest Seminari sobre *Educació, sindicalisme i globalització* a l'Escola de Formació en Mitjans Didàctics de l'STEI-i, amb la participació de més de 60 persones inscrites, i una mitjana de 40 assistents a cada sessió. Aquest Seminari va ser organitzat per l'STEI-i, dirigit pel Sr. Pere Polo, director de l'Escola de Formació en Mitjans Didàctics de l'STEI-i i president de l'ONGD Ensenyants Solidaris, i coordinat per la Sra. Fernanda Caro, el Sr. Bernat Sureda, i la Sra. Margarita Tarabini, professor i professores de la Universitat de les Illes Balears.

El dimecres, dia 10, a les 18 hores es va presentar el Seminari, a càrrec del Sr. Pere Polo, que va explicar que aquest era un seminari singular, ja que s'havia de desenvolupar en tres etapes, però que seguia la línia dels anteriors sobre els temes de la globalització i de l'educació habituals, encara que aquesta vegada es tractaria particularment el tema del sindicalisme. Que es tractaria el tema de l'experiència sindical aquí i a Amèrica Llatina i que s'havia aprofitat l'estada del Sr. Sigfredo Chiroque, expert en aquest tema, per fer la presentació del Seminari i per debatre si un altre sindicalisme era possible.

La presentació del ponent la va fer el Sr. Gabriel Caldentey, secretari de Comunicació de l'STEI-i, que va dir que havia

conegut el Sr. Chiroque el 2002 a Porto Alegre en el Fòrum Mundial de l'Educació, que era un dels fundadors de l'Institut de Pedagogia Popular i que era una persona compromesa amb l'educació.

"...l'educació alliberadora de Paulo Freire que va significar el compromís del magisteri en el canvi social..."

Sigfredo Chiroque va exposar la ponència *La globalització neoliberal i l'acció sindical docent a Amèrica Llatina*. Va dir que parlaria especialment de Perú. Que la importància del treball docent havia passat a un primer pla, que fins i tot el BM i la UNESCO investigaven el poder i la força del sindicalisme magisterial. Això explicava el fet que tots estiguéssim interessats a saber si

els sindicats docents tenen capacitat suficient per lluitar i liderar els necessaris canvis estructurals dels nostres pobles. Que el sistema capitalista neoliberal a l'hora de cercar culpables de les crisis educatives sempre apunta cap als docents i els sindicats de mestres com a responsables.

Va parlar de l'educació alliberadora de Paulo Freire que va significar el compromís del magisteri en el canvi social, que a les zones rurals els mestres aconsegueixen actuar com a líders, cosa que no es podia

fer a les zones urbanes on perdien prestigi. Va fer una mica d'història del sindicalisme i va explicar que durant la dècada dels 80, els sindicats de Perú es varen desinflar i que en la dels 90, només varen quedar construcció civil i magisteri com a dos únics sindicats. Va parlar dels grups que es varen originar al voltant de l'explotació del cultiu de la coca en els barris marginals, també varen sorgir grups indígenes a l'Amazònia peruana, que no eren sindicats, però que suposaven el naixement dels moviments socials. Que avui el sindicat de mestres tenia una gran importància i que el Govern peruà lluitava per debilitar-lo. Fins i tot, es va declarar la labor dels mestres com a servei públic per impossibilitar-los de fer vaga. Durant el 2006 i el 2007, el sindicat de mestres (SUTEP) va estar a punt de desaparèixer, fins a la vaga indefinida que varen declarar el 14 de juny, acceptada per més de la meitat del magisteri. De totes maneres, el sindicalisme va patir per la manca de seguiment de les vagues successives que es varen proposar. Es va començar a fer propaganda sobre la pèrdua d'hores no recuperades per part dels docents en defensa dels seus drets, però es va afirmar que això anava en contra dels drets dels estudiants, i que després d'una vaga s'haurien d'haver recuperat les hores perdudes.

També va explicar les traves burocràtiques que havia hagut de superar per venir a l'Estat espanyol, com el fet de demanar-li fotocòpies quan aportava els originals. Va dir que per impedir la unió dels treballadors del món, a uns els aixecaven murs i a altres

tràmits burocràtics. Va acabar insistint en la importància de l'organització del magisteri dins un país i entre països, perquè així els i les docents augmenten la capacitat de fer feina per a la millora de la societat. A partir d'aquí va començar el debat.

Se li va demanar quina havia estat la reacció del magisteri davant el terratrèmol de Perú en unes zones determinades i si hi havia hagut respostes d'altres zones. Va dir que els mestres s'havien organitzat i s'havien posat a la tasca de la reconstrucció d'edificis, i que s'havien negat a continuar l'escola amb rapidesa, ordre que se'ls havia donat des del Govern. A lca, el sindicat va fer feina al costat del poble per reconstruir la ciutat. Varen ajornar l'ensenyament, perquè no hi havia res en condicions perquè l'alumnat pogués assolir un bon aprenentatge, cosa que volia el Govern per aparentar normalitat. I així va acabar la presentació del Seminari, que continuaria passat un mes i deu dies.

"...la UE, l'FMI, el BM, grups de pressió, transnacionals, lobbys i empreses desitgen fer de l'educació un bé de consum i no un dret social."

El dimarts, dia 20 de novembre, a les 17 hores, el Sr. Pere Polo va encetar la segona etapa del Seminari i va explicar quines ponències es desenvoluparien durant els quatre dies que s'hi treballaria aquesta setmana. Va explicar que la línia de l'STEI-i

havia estat durant els darrers anys la de fer seminaris sobre globalització i educació, que un any s'hi havia afegit reformes educatives; un altre, democràcia; un altre, ciutadania, un altre, desigualtats educatives i enguany, sindicalisme. Que l'objectiu final era aconseguir saber quines solucions podem trobar, ja que els nostres problemes són els mateixos que es tenen a tot el món. Va explicar que la UE, l'FMI, el BM, grups de pressió, transnacionals, lobbys i empreses desitgen fer de l'educació un bé de consum i no un dret social. El mateix concurs de redacció de Coca-Cola segueix aquesta línia des de fa molts d'anys.

Pere Polo va exposar que el BM intenta la privatització de l'educació. Aquest banc promet unes línies de crèdit als països en vies de desenvolupament, però els posa unes condicions per obtenir-les:

- reducció de la despesa educativa
- descens de la contractació del professorat
- disminució del salari docent

Va assegurar que es fa córrer la brama que l'escola privada és més eficaç i més barata, que l'educació pública no serveix i d'aquesta manera quedi reduïda als guetos. S'ha de tenir en compte la contradicció que significa el fet que molts de sindicalistes i persones que pensen com nosaltres duen els seus fills a l'escola privada concertada. Una altra de les qüestions que es posa a l'escola pública és la de l'avaluació del professorat. Com es farà i qui farà la mesura per avaluar la capacitat del professorat? Una altra prova de la privatització de l'ensenyament és la Declaració de Bolonya per a les universitats. S'ha d'aconseguir que les titulacions siguin compatibles en tots els països de la UE. S'acurcen les carreres universitàries i se les prestigia a través de màsters que poden costar el sou de més d'un mes d'un mileurista. La universitat deixa de ser pública i gratuïta. Les beques Erasmus no proporcionen suficient ajuda perquè els becaris puguin subsistir, per tant, no tots els universitaris poden utilitzar-les. Va afegir que una altra manera de posar l'ensenyament en l'òrbita del mercat és el fet de deslligar les direccions escolars de la pràctica pedagògica. S'ha fet una agrupació de directors i ja sol·liciten poder fer les contractacions de professorat. El fet de voler convertir l'escola en lliure mercat, que els pares puguin triar escola, també implica que puguin triar el professorat, que hi hagi diversitat d'oferta, que l'estat pagui i no controli. Tot això aconsegueix que hi hagi centres pagats amb doblers públics que fan objecció a l'assignatura "Educació per a la ciutadania i per als drets humans", motiu suficient

per llevar-los la concertació, cosa que no es fa, per ara. Va acabar aquesta part dient que nosaltres ens haurem de plantejar quin model d'escola i quin model de persona volem.

"...cosa que facilita el sorgiment de màfies i de persones desenfeinades en places i carrers africans, i que si això no se soluciona, pot sorgir una revolta."

A partir d'aquest moment es va passar el documentari "La estratègia de Simbad", enregistrat de TV2, sobre la temàtica de l'emigració, lluites, alternatives, etc. Després va continuar amb un col·loqui - debat.

En Pere per introduir el debat i comentar la pel·lícula va parlar de les persones que emigren perquè cerquen millors condicions de vida, que gran part d'aquestes perd la vida pel camí i que la solució es troba en una millor redistribució de la riquesa. Que els éssers humans són necessaris per a la supervivència global, que s'aixequen murs vergonyants per impedir el pas lliure, i que ho fan els mateixos que abans criticaven la murada de Berlín. Que es posen massa traves a la immigració, cosa que facilita el sorgiment de màfies i de persones desenfeinades en places i carrers africans, i que si això no se soluciona, pot sorgir una revolta.

Va continuar explicant el tema de les dificultats d'educar que tenen avui la família i l'escola, que gran

part de l'educació es troba en mans de la TV i en programes que deseduquen i que això qüestiona el futur, ja que s'haurà educat en la submissió, els treballs seran més precaris. Que ens fixàssim que el documentari deia que s'havien baixat els salaris, augmentat les hores de feina i suprimit les pagues extres. També va fer referència a les deslocalitzacions i al treball infantil i al fet que avui és un luxe ser un treballador explotat, ja que hi ha moltes persones que no troben feina. A partir d'aquí va començar el debat.

Es va parlar de l'Estratègia de Lisboa que obria el camí a posar tota la societat al servei de les empreses, que hi havia més directives, a part de la Bolkenstein a la UE, i que no se n'havien dit massa coses. També es va explicar que a Salamanca, el batle havia pujat tots els impostos indirectes, que hi havia hagut 7.000 persones que s'havien manifestat en contra i que no havia aparegut a la primera pàgina de cap diari. Una altra persona va intervenir per explicar que Xina és el motor de producció del món, però que si sabéssim com arriben els productes barats aquí, estaríem amb els cabells drets. Un altre assistent va parlar del currículum ocult dels llibres de text i com s'intenta manipular el cervell de l'alumnat. Es va parlar de la necessitat que hi hagués diaris que seguissin la ideologia de les esquerres, de quantes persones estarien disposades a donar part dels seus ingressos per fer arribar a bon port els països pobres. Que els mitjans de comunicació es convertien massa vegades en mitjans d'adoctrinament. Que els moviments socials

han de fomentar molt més la solidaritat entre tots. I així va acabar la primera jornada de la segona etapa del Seminari.

El dimecres, dia 21, a les 17 hores i 30 minuts, la Sra. Neus Santaner es va disposar a presentar els ponents, però abans va recordar que el 16 de desembre de 1977 s'havia fet l'assemblea constituent del que ara és l'STEI-i, i que, per tant, al sindicat li quedaven dies per complir els 30 anys, que la seva vida sindical, positiva i enriquidora li havia permès conèixer gent lluitadora com la Sra. Beatriz Quirós a la qual va qualificar de gran sindicalista en la seva tasca de responsable de la Política Educativa de la confederació d'STEs Intersindical. També va presentar l'altre ponent, el Sr. Tito Nenna, responsable de Relacions Internacionals de la Confederació de Treballadors de l'Educació de la República Argentina i va dir que explicaria els moviments sindicals que hi ha per allà. Va agrair la seva assistència als dos.

"Sembla que es vol aconseguir que l'escola proporcioni mà d'obra barata amb contractes precaris i d'escassa duració."

Beatriz Quirós va començar agraint la invitació a l'STEI-i per participar en aquest Seminari i va explicar que la Confederació Intersindical ha apostat per participar en els fòrums socials, ja que l'estat del benestar trontolla a Europa. Que els països del Sud de la UE es veuen amb la necessitat d'admetre molta immigració i que

el rostre de la globalització són les fosses comunes del mar i els cadàvers que arriben a Andalusia i a altres costes del món. Va contar que en el Fòrum Social d'Atenes els grecs havien afirmat que el sistema educatiu grec sofria un col·lapse a causa de la immigració i que es feien mobilitzacions massives per defensar l'educació pública. Va afirmar que les universitats privades s'han convertit en expenedores de títols, que es poden comprar per uns quants milers d'euros. Que Sarkozy desmantellava l'estat del benestar francès i retornava amb xàrters als seus països alumnat immigrant, que havia d'esser amagat pels mestres. Que si bé França i Holanda no varen admetre la Constitució europea, perquè no hi havia referències a les conquestes socials, ara en el Tractat de Lisboa, s'havia sortejat l'obstacle i s'havien deixat els avanços socials de banda; a partir d'aquest tractat havia sorgit la flexibilitat a l'hora d'accedir a la jubilació, i que s'incentivaria la jubilació als 70 anys; que els lobbys empresarials envolten la Comissió Europea i li fan fer el que volen.

Va exposar que totes aquestes qüestions influïen a l'Estat

espanyol i aquí s'estava intentant posar l'escola al servei de l'economia i que uns dels conceptes nous que es volien incorporar a l'escola era el de competències bàsiques. Sembla que es vol aconseguir que l'escola proporcioni mà d'obra barata amb contractes precaris i d'escassa duració. Va dir que sorgien assignatures noves per fomentar l'esperit emprenedor i que aquest es fomentava posant un quiosc de pipes, va citar com a exemple. Quan tots esperàvem que no es concertaria en els nivells no obligatoris, el que s'ha fet són concertacions massives a infantil, batxillerats, FP i ara comença el tram de 0-3 anys. Va indicar també que els treballs de les escoles d'estiu i dels moviments de renovació pedagògica se'n podien anar en orris, sacrificant-los per obtenir les competències bàsiques. Va explicar que es fomentaran les diferències amb les avaluacions i les primes als que obtenguin millors notes. I que paral·lelament s'estava fent el mateix a la Sanitat, ja que els metges cobraran més si són capaços de treure la gent de l'hospital d'una manera més ràpida. Es vol dividir el professorat i enfonsar el sindicalisme. Va contar una anècdota de com l'havien multada per assistir a una concentració contra una multinacional, però va afirmar que s'ha de lluitar contra tot això que ens volen imposar, que la solidaritat internacional funciona, que s'ha de globalitzar la solidaritat. I així va acabar la seva exposició.

Tito Nenna va dir que parlaria de les polítiques neoliberals a Argentina, la resistència sindical docent i les perspectives actuals.

Que la resistència va ser molt important per defensar l'escola pública quan s'havien creat 24 sistemes educatius diferents per a províncies riques i per a províncies pobres.

"Els successius governs militars varen distribuir un manual per detectar la subversió, i que allà on més se cercava era a les escoles."

Es va passar un vídeo de les manifestacions i la repressió argentina des de 1990 a 2005, on es veia que hi havia hagut una lluita col·lectiva de tothom, però basada en la lluita del professorat. Va fer un poc d'història des dels anys 70 i 80 i de com s'havia intentat que disminuís la participació dels treballadors en la distribució de la riquesa. Els successius governs militars varen distribuir un manual per detectar la subversió, i que allà on més se cercava era a les escoles. Es va intentar despolititzar totalment el debat educatiu. El 1988 hi va haver la marxa blanca de la dignitat (els i les mestres duïen bates blanques) i durant el mes de març, mes d'inici del cicle lectiu es va fer una vaga de 74 dies consecutius. Les millores salarials que s'aconseguien eren absorbides ràpidament per la inflació. Durant la dècada dels 90 es va aprovar una llei d'educació que va suposar més vagues i manifestacions, però també tot això va coincidir amb una gran depressió econòmica, els especuladors varen fer triplicar el deute extern d'Argentina, es varen

privatitzar els canals de televisió i es va passar al pensament únic a través del president Menem.

Menem va guanyar les eleccions fent un discurs diferent al que va fer després quan va governar. La Llei federal d'educació va generar diferents estructures en cada província. Va eliminar el finançament a l'educació artística, va desaparèixer l'educació tècnica. Es va voler posar en marxa un sistema d'avaluació de qualitat tipus empresarial, això va fomentar el desgast dels docents, l'augment de les desercions i va créixer l'analfabetisme.

El 2 d'abril de 1997 es va instal·lar un envelat blanc de la dignitat enfront del Congrés d'Argentina on molts docents es varen posar a dejunar. L'envelat va servir com a caixa de ressonància per estendre la revolta a altres capes de la població. Altres formes de reivindicació varen ser la marxa des de Rosario a Buenos Aires i el 2001 es va entrar en la gran crisi econòmica i els docents varen deixar de ser els protagonistes principals.

El 2005 va continuar la resistència contra el neoliberalisme, es va

aprovar la llei de finançament educatiu, on es millorava el salari docent i s'acordava dedicar el 6% del PIB a l'educació, es va tornar a introduir l'educació tècnica, es va tornar a parlar de la jubilació per a una retirada digna, però s'havia de fer un pagament a entitats privades per obtenir una millor jubilació. De totes maneres, es pot dir que el 2005 va representar una etapa d'avanços. És quan es va fer la cimera de Mar del Plata i on Uruguai, Brasil, Veneçuela, Xile i Bolívia varen desafiar l'imperialisme americà. Tots aquests fets ens han de servir per continuar avançant, s'ha de tenir memòria del que ha passat, encara que sigui en zig-zag cap al futur immediat, ja que qualcú ha dit que avui la línia recta ja no és el camí més curt entre dos punts. I així va acabar la seva intervenció i va començar el debat.

Es varen fer diferents intervencions sobre la necessitat d'unir-se per poder seguir avançant i d'aquí que s'hagués seguit el camí de les intersindicals. També de la manera com es feia l'Estatut Docent en contra dels treballadors de l'ensenyament, però amb la connivència de sectors sindicals que es diuen de classe. S'ha de tenir en compte que si no es canvia es podria llevar algun sexenni del salari com a càstig a una nota baixa en l'avaluació. Es va parlar sobre el fet que es vulguin llevar hores a la Filosofia, a la Música i a la Plàstica, perquè no són útils per al mercat, i que es vol que les escoles formin consumidors i no ciutadans. Es va indicar que les competències bàsiques s'havien posat perquè es volen fer rànquings dels resultats escolars, com més aprovats, millor carrera docent. Es va manifestar que a les escoles concertades

predomina la gestió sobre la pedagogia i que s'haurà de seguir lluitant per recuperar els drets. També es va dir que hi havia interès a desprestigiàr l'escola pública, que algú havia filtrat informació, arxius de la Conselleria d'Educació al Diario de Mallorca, perquè es pogués fer un reportatge sobre el fracàs escolar. També es va afirmar que la millor eina contra el fracàs escolar era l'eliminació de la precarietat laboral. Així va acabar la segona jornada de la segona etapa del Seminari.

"Va parlar de la història robada als milers de desapareguts, i que la dècada dels 80 es va aconseguir anul·lar la participació docent..."

El dijous, 22 de novembre, a les 17 hores i 40 minuts, el Sr. Gabriel Caldentey va presentar els ponents que havien d'intervenir aquell dia. En primer lloc va presentar la Sra. Ana Gaspar, responsable de Relacions Internacionals de FENPROF (Federació Nacional de Professors de Portugal), que tractaria sobre la incidència de la globalització a Europa; en segon lloc, el Sr. Fernando Rodal, secretari general de la Confederació d'Educadors Americans, que agrupa tots els sindicats d'esquerres i progressistes des de Canadà fins a Argentina, menys EUA, que parlaria sobre els darrers 20 anys de reformes i contrareformes a Amèrica.

Fernando Rodal, després d'agrair la invitació a l'STEI-i, va explicar que en els darrers 20 anys el

creixement de l'economia a Amèrica Llatina havia estat molt negatiu, per sota del 0% i que s'havia passat per un sistema de dictadures civicomilitars a democràcia. Va parlar de la història robada als milers de desapareguts, i que la dècada dels 80 es va aconseguir anul·lar la participació docent, que era marginal, i que va ser durant la dècada dels 90 que hi va haver un ressorgiment del magisteri, lleis educatives, currículums nous. Va ser l'època en què es volien posar directors com a gestors i docents capaços de fer productes rendibles. Els i les docents que no s'involucrassin amb aquestes reformes podien perdre el salari o el treball. Va ser un moment en què més del 50% dels docents eren interins, que tenien formació tècnica, però no pedagògica. Es va intentar reformar l'Estatut docent on es perdien un rere l'altre els drets socials i laborals. Aquesta dècada va ser una època de lluites i reivindicacions, es lluitava per temes salarials, però també per millorar la qualitat de l'ensenyament. Es varen fer alguns avanços a partir d'aquest despertar dels sindicats docents.

Aquest és el moment en què l'FMI també parlava de la qualitat de l'ensenyament, però els docents ens preguntàvem si ho feien des del punt de vista empresarial o des del punt de vista social. Es va veure que a través de proves com l'Informe Pisa, l'OCDE i la UNESCO el que feien era privilegiar les àrees instrumentals i pretenien fer desaparèixer altres matèries. Els països que havien destinat més pressupost a l'educació solien ser els que obtenien millors resultats. Va començar el moment de culpar dels mals resultats els docents, quan el problema educatiu és de la societat en conjunt. Va acabar la seva intervenció vaticinant que el 2015 no s'hauran complert els Objectius del Mil·lenni, als quals es varen comprometre a Dakar. Va dir que el debat públic/privat no es podia eludir, que ell era partidari de l'escola pública, però que existia la privada i s'havia de tenir en compte. Que el neoliberalisme, encara que guanyàs a les urnes s'havia de combatre a través de la racionalitat. Que la nostra tasca consistia a impedir que els governs s'adormin i que els sindicats han de pressionar perquè els governs funcionin.

"Que és necessari fer canvis i fer visibles els desposseïts."

Ana Gaspar també va agrair la invitació, i va començar dient que no ens havíem de deixar formatar el cap com si fos un disquet d'ordinador. Va parlar de l'estat-nació com a estructura de poder i que el poder modern era la producció de coneixement. Va afirmar que l'únic bé social de transformació era el mercat. També va explicar que els

ministres de la UE solucionen pocs problemes socials dels corresponents estats, el que fan és solucionar els problemes de les transnacionals. Que a Portugal no tenien un moviment social ampli. Va parlar del Fòrum Social de d'Educació a Londres i va dir que va ser un encontre afectiu on es varen compartir experiències i es va aconseguir poder conèixer polítiques més actives. Que és necessari fer canvis i fer visibles els desposseïts. Va incidir molt en l'afectivitat, que s'havia de tenir en compte a més de les reivindicacions de tipus racional, per això es va acabar cantant una cançó de Sabina. La cançó era "Y nos dieron las diez". I el que es respira a la lletra de la cançó és el que ens volia explicar. I en aquests moments va començar el debat.

Es va dir que a més de la intel·ligència racional hi ha la intel·ligència afectiva i que la lluita i la reivindicació no estan renyides amb la diversió. Acte seguit es va demanar a la ponent si no creia que l'Estat espanyol i el portuguès, dos països tan propers no es trobaven d'espatles respecte de la problemàtica laboral. Va

contestar que creia que es feien petites passes com el Fòrum Ibèric de Portugal o aquest mateix Seminari, per combatre aquest desconeixement i que poc a poc es podria arribar a fer una lluita conjunta. Després es va demanar a la ponent què feien per poder treure al carrer el 50% del professorat. Ella va contestar que sortien al carrer perquè els agrada, que tenen una generació que els agrada anar a les manifestacions i que altres generacions els ha agradat fer les reivindicacions de maneres diferents. També es va dir que a Amèrica Llatina la unitat sindical és més forta que a Europa, perquè les necessitats de lluita són diferents, ja que també ho és l'estat del benestar. Quan millor es troben els professionals, menys reivindicacions i lluita es fa.

També es va dir que els sindicats avui pareixen gestories que solucionen problemes burocràtics. Igual que ja no hi ha governs d'esquerres, que tots actuaven com a governs de centre. Biel Caldentey va dir que era veritat que l'STEI-i en certa manera fa de gestoria, però no solament de gestoria, perquè té ideologia. Davant una pregunta d'un assistent sobre la relació dels sindicats llatinoamericans segons els tipus de govern que tenien, Fernando Rodal va contestar que abans de definir de quins tipus són els governs, s'haurien de definir els drets socials, els preus del menjar, si milloren o no milloren la qualitat de vida del poble. Que no interessava el color polític del govern, i precisament va voler incidir en el fet que quan els sindicats no estan units, el seu treball és molt complex. Que si els governs van concedint millores,

els sindicats han de ser creatius i seguir negociant, per créixer permanentment. Va afirmar que la tasca és infinita. Una altra persona va dir que si a Guatemala són capaços de mobilitzar el 40% del professorat, l'STEI-i hauria d'aportar idees als afiliats, perquè fossin capaços de mobilitzar-se, ja que s'acosten moments delicats en què serà necessari. Biel Caldentey va contestar dient que l'STEI-i amb aquest debat fa una aportació a totes aquestes qüestions. I així va acabar aquesta sessió.

El divendres, 23 de novembre, a les 17 hores i 30 minuts, el Sr. Bartomeu Cantarellas va presentar la Sra. Juçara Dutra, presidenta de la Central Nacional d'Educació de Brasil, diputada i membre de la Comissió Executiva de la Internacional de l'Educació, que parlaria del paper de l'educació i la política educativa del seu país.

"...del fet que les persones que aconseguixen una llicentura estiguin realment ben preparades, fet que ara es posa en dubte."

Juçara Dutra va agrair les paraules del presentador i va saludar els companys i companyes de lluita, i va dir que parlaria de la situació de l'educació al Brasil. Va començar fent una reflexió general i va dir que en un temps de modernitat tècnica, la major part de la humanitat no coneix el telèfon, no tenen accés a l'energia elèctrica i tot això passa per l'opció que es va fer des de la part

occidental del món, ja que no es tenia la intenció d'estendre-ho a tot el món. N'hi ha massa que tenen les mateixes malalties que durant el segle XVII i XVIII, i també la majoria són analfabets per mor de les polítiques neoliberals del BM i de l'FMI. Aquests organismes fan préstecs a canvi de privatitzacions i retalls dels drets socials. Les polítiques neoliberals suposen la mercantilització. Els acords educatius paradoxalment s'han de fer amb l'OMC en lloc de fer-los amb la UNESCO. A Brasil, a les grans ciutats, a cada cap de cantó hi ha una oficina del Banc de Santander i la telefonia arriba a través de la Telefónica espanyola. Per això va explicar que és molt important debatre el significat del concepte "públic" i també què significa l'educació com a dret, ja que si estam d'acord amb això, s'ha de partir d'augmentar el % del PIB que es dedicarà a l'educació. Va parlar de la revalorització de la carrera docent i dels estudis secundaris, i del fet que les persones que aconseguixen una llicenciatura estiguin realment ben preparades, fet que ara es posa en dubte. També va explicar que existeix un desfasament del que es pretén a l'escola i de la formació que s'aconsegueix a través de la televisió i de la societat, i que la joventut d'avui té unes habilitats diferents, que no aprèn solament escoltant i memoritzant. Va sintetitzar aquest fet amb aquesta frase: Nosaltres estam en el segle XIX, amb mestres formats en el segle XX, per preparar una generació del segle XXI. També va indicar que la majoria dels governs no tenen interès a millorar l'educació i que les escoles s'han de convertir en un lloc de resposta als estats.

A partir d'aquí va passar a comentar la situació educativa al Brasil. A finals dels 80, varen arribar precàriament a poder parlar de conceptes de ciutadania i de drets, de llicències de paternitat i de millores per a la jubilació i es va aconseguir que l'any 1988 aparegués a la Constitució que l'ensenyament bàsic era un dret de ciutadania. Era el moment que s'estava entrant en un procés de lluites socials, ja que s'acabava de sortir de la dictadura, però el 1989 hi va haver un xoc per mor de l'entrada de les polítiques neoliberals. Això ho varen fer possible els tres presidents de la dècada dels 90, Fernando Collor, Itamar Franco i Fernando Henrique Cardoso que en uns tretze anys varen passar l'ensenyament universitari públic del 60 al 30%. L'ensenyament primari i secundari es varen municipalitzar. Per a les jubilacions es mirava el temps de contribució i quan es tenien llicències no comptaven per a la jubilació. Quan Lula da Silva va arribar al poder el 2003, l'ensenyament estava quasi tot privatitzat. Va ser quan va començar a haver-hi

avanços en educació, més professors per a les universitats públiques i beques per a les universitats privades. Es va passar d'una inversió educativa del 3,2 al 4% del PIB. Es va aconseguir posar un salari mínim per al professorat, ja que abans cada municipi pagava el que li venia de gust. Existien molts de funcionaris analfabets i els sindicats varen posar en marxa cursos per formar-los.

"Que un altre problema de l'educació era que el currículum no tenia un enfocament cara a la majoria de la població que és indígena."

Juçara que va afirmar que ella pertanyia al partit de Lula, va parlar d'una sèrie d'avanços aconseguits: sis milions de persones havien pogut sortir de la pobresa, s'havia posat un ministeri de la dona, s'havien fet lleis de protecció contra la violència, el

govern estava més compromès amb els treballadors, i existia una millor relació entre el Govern i els sindicats, encara que existia una gran pressió de la premsa conservadora. Va acabar la seva intervenció dient que era necessari un nou rol per a tots, que els sindicats i el govern havien d'esser a la taula de negociacions i havien d'aconseguir que la dreta no els tragués del carrer i que la nostra esperança havia de ser sempre una esperança militant.

Aquí el moderador va presentar la Sra. Deldda Hidalgo Ramírez, esposa de Carlos Fuentes, professora de la Universitat de San Carlos de Guatemala i va dir que parlaria de la situació de l'educació a Guatemala. **Deldda Hidalgo**, que anava abillada amb roba típica del seu país, va agrair a l'STEI-i que l'haguessin convidada a participar i va començar dient que en matèria educativa, Haití ocupava el darrer lloc de Llatinoamèrica i Guatemala, el segon dels darrers. Que s'invertia el 2,5% del PIB en educació, però que només arribava al Ministeri d'Educació l'1,5%. Que els governs guatemalencs no han prioritzat l'educació i

que el major pressupost s'inverteix en l'exèrcit. Va afirmar que no s'intentava educar els ciutadans, perquè un poble educat és un poble lliure. Que un altre problema de l'educació era que el currículum no tenia un enfocament cara a la majoria de la població que és indígena. Que molts d'infants no entenen els mestres perquè no saben espanyol. Va reclamar una educació bilingüe i intercultural. Que l'educació a Guatemala seguia els paràmetres de l'FMI i del BM, i que l'objectiu era preparar mà d'obra barata. Va explicar que s'havia de fer una reforma educativa i que s'havia format una Comissió consultiva, de la qual en formava part el seu marit Carlos Fuentes, i que el resultat era que només eren consultats, però que no es tenia en compte cap de les seves aportacions. Ells demanden una educació que tengui en compte els indígenes com a majoria que són i no com si fossin una minoria.

Va continuar dient que el Govern de Guatemala s'havia compromès a eliminar el sistema del PRONADE, programa d'autogestió i desenvolupament educatiu a través del qual el professorat és contractat i sobreexplotat pels pares de família, no tenen vacances i cobren salaris de misèria i poden ser acomiadats per la Junta de Pares de Família. Va seguir reivindicant que si la majoria del poble eren indígenes, que l'educació es realitzàs en funció d'aquesta realitat. Així va acabar la seva intervenció.

El moderador, Sr. Bartomeu Cantarellas va presentar el Sr. Carlos Fuentes, que a més de ser el marit de Deldda Hidalgo, és

membre del Grup d'Estudi de Reformes Educatives de Centreamèrica i relator de la Comissió de la Reforma Educativa a Guatemala, està jubilat amb 30 anys de servei i es dedica a la investigació. **Carlos Fuentes** va explicar que des dels emigrants que han estat expulsats dels EUA i retornats a Guatemala, cosa que ha fet augmentar la delinqüència, fins a les diferències de llengua, religió, etc., s'ha de dir que l'esquerra ha sobreviscut de miracle i que Guatemala es troba en mans de cinc famílies poderoses. Va tornar parlar del neoliberalisme i de les males condicions en què es trobaven les escoles i els hospitals, amb els intents de privatització i que molts de serveis s'haguessin de pagar. Va parlar també de la mala premsa que culpava els mestres dels fracassos de l'educació i que callava el fet que molts de pares apreciassin la tasca del i de les mestres. També que es contractaven persones i empreses per avaluar el professorat i que quan es parlava de descentralització i autonomia escolar, el que se cercava era deixar les escoles en mans dels pares, que impediria que els i les mestres es poguessin syndicar. També va parlar de la corrupció que hi havia en el Ministeri d'Educació.

"Va afirmar que era necessari que el Magisteri conegués com funciona la mercantilització per poder evitar-la..."

També va coincidir amb els canvis que es volen fer a l'Estat espanyol, prova que tot prové dels mateixos

organismes repetidament citats, quan va afirmar que es volia augmentar els sous dels directors perquè aquests exigissin més al professorat, i va afirmar que encara més es convertirien en una sucursal del Ministeri, com n'hi ha molts que ara ja ho són. Va afirmar que era necessari que el Magisteri conegués com funciona la mercantilització per poder evitar-la, també va dir que hi havia mestres que no complien amb els seus horaris, perquè havien estat col·locats en funció de l'amiguisme i que era molt important la sindicació del professorat i que ser sindicalista significava ser responsable en el treball. Va aprofitar per afirmar que eren necessaris sindicats que tenguessin molta força i que la relació amb l'STEI-i i els STE, els havia reforçat molt. Que era necessària la unitat sindical i d'una manera globalitzada per defensar l'escola pública. I aquí va acabar la seva intervenció i va començar el debat.

Es va començar fent aportacions en el mateix sentit que havien anat exposant els diferents ponents i en les similituds existents entre els problemes que

tenien a Llatinoamèrica i els que podríem arribar a tenir aquí. Que a vegades a les escoles no existia massa consciència de defensar l'educació com un dret i sí que n'hi havia a l'hora de defensar el propi sou. També es va dir que els grans sindicats havien claudicat. Una persona va trobar estrany que a Guatemala hi hagués tanta manca de drets, però una persona que tenia 52 anys, com era el cas del ponent, s'hagués pogut jubilar. Trobava aquest fet molt estrany. Se va seguir parlant sobre aquest tema i Carlos va explicar que ell tenia una jubilació de 520 euros, però els militars la tenien de 1.500. També es va dir que el 75% dels que estudiaven la carrera de magisteri no feien comptes dedicar-se a l'ensenyament, però que estudiaven aquesta carrera perquè era de la universitat pública i la majoria eren d'universitats privades i s'havien de pagar. Es va demanar a Juçara Dutra com s'ho feia Lula da Silva per governar si no tenia la majoria, i ella va contestar que se cercaven aliances al centre i al centre esquerre i va explicar que els sindicats tenien una experiència curta i que a vegades no sabien si s'havien de posar a favor o en contra del govern. Una persona va intervenir per afirmar que a Brasil un diputat guanyava 50 vegades més que el salari mínim, i que això significava que eren una casta privilegiada. Després algú va qüestionar el fet que de Guatemala haguessin vingut indígenes, però de Brasil no i algú va dir a veure si això significava que els de Brasil havien estat assimilats i els de Guatemala no, perquè encara reclamaven els seus drets. Es va acabar aquesta jornada i així va acabar la segona etapa del Seminari.

El dilluns, 25 de febrer de 2008, a les 17.30 hores va començar la tercera i darrera etapa del Seminari. El Sr. Pere Polo va presentar el ponent Sr. Antoni Verger, investigador de l'AMIDST de la Universitat d'Amsterdam i de la Universitat Politècnica de Catalunya, i va explicar que sempre estava a la disposició de l'STEI-i per explicar els problemes de la globalització neoliberal i per aconseguir un món més just i solidari. Després va presentar el Sr. Gabriel Caldentey, mestre i pedagog, secretari de Comunicació de l'STEI-i i membre de la Comissió Executiva i que ha participat en diferents Fòrums Socials Mundials i d'Educació. Va dir que parlarien dels factors que intervenen en la lluita sindical i de les campanyes de defensa de l'educació pública, que Antoni, parlaria del marc teòric, i Gabriel ho faria des de l'experiència i la pràctica.

"Que per augmentar la competitivitat dels països s'havia de millorar l'educació."

Antoni Verger va explicar que parlaria de com la globalització econòmica afectava l'educació. En primer lloc va dir que l'expansió del capitalisme havia començat a partir de la desaparició de la murada de Berlín. Que l'educació estava desmercantilitzada i, poc a poc, va passar a ser considerada dins un gran mercat com a matèria primera, i que podia moure dos bilions de dòlars, una vintena part del PIB mundial. Que per augmentar la competitivitat dels països s'havia de millorar l'educació. Quan hi ha un increment de la demanda

d'educació, els estats tenen dificultats per proveir-la, i, per tant, és quan comencen els intents de privatització. Aquí ha començat per l'educació superior i anirà baixant cap a la secundària. Quan l'Estat no pot abastar a proveir tot l'estat del benestar demandat, intenta reduir la despesa pública encara que se li exigeixi eficiència. L'Estat passa de ser el principal regulador de l'educació a ser el coordinador de molts d'actors que participen o influeixen en l'educació en l'àmbit estatal. El BM imposa polítiques mitjançant els Plans d'Ajuts Estructurals (PAE) que tenen les característiques següents: reducció de la despesa pública, privatització d'empreses públiques, descentralització de l'Administració, cobertura comercial, lliure entrada de capital estranger, etc. Quant al sector de l'educació, es proposa baixar els salaris del professorat i augmentar la ràtio de l'alumnat per cada professor. També va explicar que l'OCDE amb l'Informe Pisa fa una avaluació de les escoles com si fossin empreses, perquè només s'avaluen els resultats. Es polititza la qüestió i els diaris

escriuen titulars que no són correctes. El Pisa fa dir que els centres privats són millors que els públics. Aquesta és la finalitat. Va exposar que l'OMC era una entitat molt efectiva, que sense tenir gent experta en educació, prenia determinacions que l'afectaven. Que havia anat substituint el paper primer que tenia la UNESCO que pretenia que l'educació fos una eina d'emancipació, i que ara l'havien arraconada i degradada. I així va acabar la seva intervenció.

Biel Caldentey va començar dient que la seva missió era comprovar si l'escenari que havia explicat n'Antoni afectava la nostra escola. Va afirmar que sí que tenia repercussió d'una manera camuflada, però que la majoria de lleis educatives espanyoles no anaven acompanyades del corresponent finançament, i que per això havia fracassat la LOGSE i la LOPEGCE, que ja posava en qüestió l'elecció democràtica dels equips directius. Els centres ja podien cercar recursos per autofinançar-se. Era la primera vegada que s'insinuaven els rànquings de centres per poder classificar-los. Va dir que s'havia amagat el fet que en l'Informe Pisa, quan es feia una comparació dels alumnes d'una mateixa extracció social de centres públics i privats, no existien diferències. Que el que s'ha pretès és demostrar que tot el que és públic és ineficient i que les empreses privades ho farien millor. En canvi, el que s'hauria de fer és augmentar el tant per cent del PIB dedicat a política social i inversió educativa si es volia treballar la igualtat d'oportunitats. Va afirmar també que la LOE era una llei bona perquè havia dit no a la LOCE, però no ho era tant quan permetia concertar les

etapes no obligatòries. Que si la concertada solia ser més barata, era perquè es feia damunt l'esquena del professorat, amb pitjors condicions salarials. Va contar que el PP, a les Illes Balears, havia concertat les classes existents d'algun col·legi i les que tenien projectades i encara s'havien de construir. També va explicar que la universitat es privatitzava quan posava en marxa llicenciatures de quatre anys, que adquirien valor a través de màsters, que s'haurien de pagar. I aquí va començar el debat sobre les dues intervencions.

"...que es devaluaven els títols universitaris, perquè la gent es dedicàs a fer màsters pagant."

Es va afirmar que en alguns centres i a partir dels mòduls concertats de conservació i manteniment del centre, s'havien destinats doblers a construcció dins el mateix edifici. Es va demanar quin hauria de ser el

missatge per desmitificar l'Informe Pisa. Es va contestar que s'hauria d'explicar que l'OCDE no té res a veure amb el tema de l'educació, sinó amb el d'economia i que empara sistemes educatius que no tenen res a veure uns amb els altres i que les mostres de cada país són molt petites. Que els resultats no eren tan dolents i que els titulars de premsa estaven manipulats. Es varen anar explicant detalls de l'Informe com la manca de rigor científic o que països com Corea del Sud obtenien bons resultats perquè tenen pocs alumnes, ja que molts que traïen males notes han estat expulsats. Que el PP i el PSOE han intervingut en l'elaboració dels currículums perquè volen que siguin mecanismes de control. Que el coneixement es deixava en mans d'unes elits i que la majoria de la societat tenia feines precàries, que les masses crítiques són perilloses i que es devaluaven els títols universitaris, perquè la gent es dedicava a fer màsters pagant. Com a darrera aportació d'aquest debat, la que va afirmar que els al·lots de les barraques del Brasil creuen que la màxima aspiració que han de tenir és poder ser ciutadans que puguin anar a comprar a un supermercat.

A les 19, 30 hores el Sr. Antoni Verger va presentar el Sr. Mario Novelli, professor de Desenvolupament Internacional de l'AMIDST de la Universitat d'Amsterdam, que havia d'exposar el tema *Eliminant educadors. Violència política contra els educadors a Colòmbia 1991-2006*. També va explicar que treballava en el procés de lluita contra la privatització i com a investigador d'educació de qualitat dels països del Sud.

Mario Novelli va explicar que el curs passat va visitar Colòmbia durant dos mesos per estudiar la situació de l'educació en aquell país on es té l'objectiu següent: aconseguir educació per a tots. Després de fer unes pinzellades sobre la violència que afecta l'educació, va voler que reflexionàssem sobre si els mestres eren persones al servei de l'Estat o si havien d'actuar com a alliberadors. Va dir que a Colòmbia, una vaga era un enfrontament amb l'Estat i això significava violència. Que entre 1990 i 2006 havien estat assassinats més de 1.000 sindicalistes, 814, a Colòmbia, dels quals 400 eren mestres. Va explicar que els EUA contribuïen amb dòlars a aquesta violència. Va explicar els antecedents històrics del conflicte colombià que tant ha trasbalsat el país, que els grups paramilitars i l'exèrcit eren els principals causants dels assassinats, i que hi havia 800.000 persones afiliades a sindicats, de les quals 300.000 pertanyien al sector educatiu.

***"...a Colòmbia
procuraven no matar
estrangers per no
causar un impacte
més gran i per evitar
les mobilitzacions
d'àmbit mundial."***

Va continuar afirmant que l'educació ha resultat molt afectada pel conflicte armat. Existeixen bases militars construïdes devora les escoles, mestres que han hagut de deixar el seu treball i escoles abandonades, i milers de nins fent de soldats. Les escoles s'han

convertit en objectius militars o bé per fer-hi reunions, o bé per instal·lar-s'hi paramilitars o bé per assassinar mestres. Va contar que existia un programa que es diu "Soldado por un día", a través del qual es fa jugar els infants a fer d'exèrcit, ja que més endavant podran ser reclutats.

Va continuar comentant que el moviment sindical, per sobreviure a la violència, ha desenvolupat estratègies com la creació de departaments en defensa dels drets humans, protecció del professorat amenaçat, espais per poder estar a l'exili durant un temps determinat, etc. Que entre les normes cautelars per a educadors amenaçats, els havien posat guardaespalles, vidres polaritzats, cotxes blindats, mòbils preparats, armilles antibales, etc. Que també cercaven solidaritat internacional, que era difícil aconseguir-la perquè aquí, a Europa, el moviment sindical reivindicatiu es troba dividit i no s'ha tengut la capacitat adequada per poder pressionar. I així va acabar la seva intervenció i va començar el debat.

Es va començar demanant per què les organitzacions sindicals s'havien torbat tant a intervenir-hi

i s'havia deixat que hi hagués tants de morts. Va contestar que s'havia intentat ajudar, però que hi havia molts de problemes per organitzar-se. També va dir que a Colòmbia procuraven no matar estrangers per no causar un impacte més gran i per evitar les mobilitzacions d'àmbit mundial.

Una altra persona assistent va dir que els diaris presenten el president colombià com un campió de la democràcia i que s'acusa Veneçuela, on es treballa molt i bé per a l'educació, de tenir un govern dictatorial. Es va seguir parlant de la manipulació dels mitjans de comunicació i de la informació adulterada que reben els votants. Que aquesta mala informació entra dins les cases i que la vertadera informació s'ha d'anar a cercar. El ponent va posar com a exemple el fet que una mestra assassinada a Afganistan fos aprofitat pels EUA per dir que els talibans són assassins, i que 800 mestres morts a Llatinoamèrica no fossin motiu per dir ni una sola paraula. I així va acabar la primera jornada de la darrera etapa del Seminari.

El dimarts, 26 de febrer de 2008, a les 17 hores i 30 minuts va començar la darrera jornada del Seminari. El Sr. Paulí Aguiló va presentar el Sr. Antoni Verger, persona que ja ha intervingut en una altra ponència i la Sra. Rosa Cañadell, portaveu del Sindicat de Treballadors i Treballadores de Catalunya (USTEC), membre del comitè de suport al moviment Sense Terra de Brasil i de la Secretaria Tècnica del Fòrum Social de l'Educació a Catalunya.

Antoni Verger va explicar com des del moviment sindical es pot

respondre als reptes que es van plantejant. Va comentar el tema de l'entrevista tendenciosa que havia fet el Sr. Josep Cuní en els Matins de TV3 a Rosa Cañadell, en la qual li demanava per què no havien discutit el document base per a la nova Llei d'Educació a Catalunya. Va dir el ponent que Steven Luke deia que més important que prendre la decisió final era marcar l'agenda. Que si s'haguessin assegut i acceptat el document per debatre'l, tot ja estava fet i no hi hagués hagut remei.

"Va continuar afirmant que la concertació era una manera de privatitzar l'ensenyament o la gestió escolar..."

A continuació va explicar des del punt de vista teòric quina era l'estructura d'oportunitats polítiques per dur endavant una mobilització i quin era l'impacte polític que es volia aconseguir. També va incidir

en quina era la responsabilitat dels sindicats de cara a tenir èxit i va dir que els teòrics d'EUA pensaven que, a més dels recursos econòmics, tenia molta importància el discurs que tenien.

Després va passar a explicar la privatització de l'educació pública, va retornar a l'entrevista del Sr. Cuní, que afirmava que el document en qüestió no hi feia cap referència. El ponent va explicar que primerament es privatitza el finançament i va posar com a exemple les quotes que s'exigeixen a les concertades o el fet que CAPRABO regalàs ordinadors a escoles, si molts dels pares dels infants que hi acudien, compraven al supermercat. Va continuar afirmant que la concertació era una manera de privatitzar l'ensenyament o la gestió escolar, és a dir, intentar que el sector públic funcioni com el sector privat. També ho és el fet de poder elegir escola i arribar a aconseguir que les escoles no elegides haguessin de tancar, quan el fet de l'elecció provoca la segregació escolar. O el fet de

professionalitzar la direcció escolar i que les escoles arribin a ser dirigides com si fossin empreses. Així va acabar la seva intervenció.

Rosa Cañadell va començar enunciant dos principis bàsics: l'educació és un dret universal de tota la ciutadania i és obligació de l'Estat proporcionar-la. Va explicar que la USTEC s'oposa a la privatització per impedir que amb diners públics no s'estimuli el benefici privat. A l'escola, la privatització implica control ideològic i polític. Això ho sap el professorat que ha estat acomiadat d'alguna escola privada concertada. D'aquestes escoles desapareix la participació, la pluralitat i existeixen pitjors condicions laborals dels treballadors i de les treballadores. Va dir que hi havia diferents tipus de privatització: els concerts educatius, l'externalització dels serveis i el traspàs de competències als municipis, que adjudiquen els serveis a empreses privades, el servei resulta molt pitjor i els treballadors cobren la meitat. Després va insistir que abans de

sortir el document s'havia preparat el terreny amb l'Informe Pisa i el de la Fundació Bofill. Les recomanacions que es fan al darrer estudi no tenen res a veure amb el que s'ha investigat. Quan es varen presentar les bases de la nova Llei no s'havien consultat a ningú ni es volien negociar. Per això es va fer la vaga i la manifestació amb gran èxit de participació. Que el document no parla de més inversió del PIB, deixa entreveure que la culpa del fracàs escolar és del professorat i fa una proposta de canvi de gestió dels centres públics, perquè funcionin com a privats, que es pugui seleccionar el professorat, atorgar poder sancionador a les direccions, possibilitats d'autofinançament, avaluació del professorat, que pot acabar modificant el sou, etc.

Va seguir explicant les causes per les quals no estaven d'acord amb el document de bases, l'oposició de periodistes, intel·lectuals, tertulians, federacions de pares i mares, etc., i que en canvi havien tengut el suport de tots els sindicats, Rosa Sensat, moltes

associacions de pares i mares dels centres i va treure com a conclusió que no sabia si podrien aturar la Llei, perquè la unitat sindical estava a punt de trencar-se per part de CCOO i UGT, però que el debat social que hi havia hagut havia estat molt interessant, ja que s'havia denunciat el perill de privatització. I així va acabar la seva intervenció i va començar el debat.

"...tot això era producte de les receptes neoliberals i que també existeix l'intent de privatitzar la Sanitat..."

Hi va haver intervencions per reafirmar el que havia denunciat la ponent en el sentit del control per part de les escoles concertades. També es va insinuar el perill que les escoles es quedin sense currículum i que s'acabi preparant l'alumnat perquè superi les proves de l'Informe Pisa. Es va demanar què havien fet els partits polítics i es va contestar que la majoria estaven d'acord a culpar el professorat. També es va dir que hi havia una intenció d'avaluar, de posar complements de productivitat, increments en funció d'objectius de rendiment, com ja es va fent a diferents comunitats autònomes. Es va dir que tot això era producte de les receptes neoliberals i que també existeix l'intent de privatitzar la Sanitat, que el desenvolupament de la Llei de la dependència quedarà en mans d'empreses privades. I així es va acabar el debat.

A les 19.30 hores va ser presentat el Sr. **Hermes Augusto Costa**, professor de la Universitat de Coïmbra que va tractar el tema "Desafiaments Globals per a l'Acció Sindical". Com que el professor portuguès va desenvolupar 10 punts, que seria molt extens explicar, només apareixerà a aquesta crònica l'enunciat dels

temes que va tractar: les ambicions d'emancipació, d'homogeneïtzació i d'internacionalització històriques del sindicalisme; els obstacles nacionals i transnacionals del sindicalisme; l'estructura del moviment sindical internacional (confederacions sindicals internacionals, organitzacions sindicals regionals, internacionalismes sectorials, organitzacions laborals en les multinacionals, etc.); les organitzacions sindicals transnacionals; els temes/debats transnacionals (globalització/treball, labor estàndard, debat del mil·lenni); mobilitzacions d'àmbit transnacional (vaga de Renault, mobilitzacions contra ALCA, contra la Directiva Bolkenstein, deslocalització de General Motors, etc.); els tipus de campanyes sindicals internacionals (en defensa dels drets sindicals, contra les empreses i les seves pràctiques, de sindicalització, d'àmbit general; tesis per al futur de l'in-

ternacionalisme obrer i desafiaments futurs (organització, democratització i reorientació). I així va acabar el ponent la seva dissertació i va començar el debat.

"...tots els governs intenten flexibilitzar les lleis per acomiadar les persones treballadores..."

Es va manifestar al ponent que existien organitzacions poderoses que podien anul·lar el moviment sindical, que si no hi havia governs democràtics s'impedia que els treballadors tenguessin força i que també era molt necessària l'afiliació. A veure com es podia resoldre tot això. El ponent va contestar que en la teoria hi podia haver utopia, que creia que l'acció sindical havia de servir per poder entendre la globalització des de moltes facetes, que aquesta no s'havia de veure com una força

imbatible. També va manifestar que existia una lluita desigual, que quan es varen acomiadar 1.100 treballadors portuguesos de la General Motors, aquests només cobraven com 200 alemanys. Va explicar una sèrie de possibilitats que ell havia investigat per facilitar les lluites sindicals. També va dir que les pròpies organitzacions sindicals internacionals havien despertat tard, perquè podien quedar absorbides per les organitzacions comercials. Davant la insistència d'un assistent a afirmar que quan els ajuntaments s'assabenten de les directives de la UE, tot ja està fet i no es pot canviar res, el ponent va dir que li semblava que la vertadera Internacional sindical era internet i que la lluita s'havia de dur a terme als locals de treball i a internet, ja que tots els governs intenten flexibilitzar les lleis per acomiadar les persones treballadores, i que no hi havia massa diferències entre el sector d'educació i els altres sectors. I així va acabar el Seminari. □

30 ANYS CREANT FUTUR

Bartomeu Cantarellas

Quan de tants de fets i circumstàncies comencen a complir-se'n 30 anys, vol dir que el temps els ha anat consolidant.

Si parlem de 30 anys enrere, ho fem de la transició a la democràcia, del lent desmantellament de la dictadura franquista, de les necessitats de guanyar espais per a la llibertat de pensament, d'expressió, d'acció, d'associació... Parlem, en definitiva, d'anar edificant, mica a mica, un espai propici i adequat per a la realització de l'individu i la col·lectivitat.

I d'això es tracta en aquests 30 anys -i busques- des de la creació de l'STEI-i, de l'empenta amb què un grup de persones, lligades a l'ensenyament, varen impulsar una força col·lectiva que volia obrir espais de participació. Eren, potser, temps en els quals es creia que l'educació era l'eina de la transformació, eren temps d'utopies? Era un altre temps i aquest imposa les seves regles i obliga a adaptar-nos-hi o a defallir i desaparèixer.

Avui, 30 anys -i busques- després del seu origen, l'STEI-i és una realitat que ha

anat creixent, consolidant-se i deixant petjada de la seva manera de fer i d'actuar, de la seva voluntat de construir país.

Els orígens del sindicat es troben en els moviments de mestres de pública (que es deien estatals i de concertada (que es deien de privada) quan el darrer trimestre de l'any 1977 decidiren unir les seves forces i crear una plataforma conjunta que aglutinàs tot el sector de l'ensenyament. D'aleshores ençà ha plogut molt -aquest maig ho certifica- i comencen a ser nombroses les collites que han fruitat fent créixer aquelles llavors.

Recentment s'ha volgut mostrar la trajectòria del sindicat des dels inicis, quan era STEI, fins al present amb el nou impuls intersindical, STEI-i, i s'ha fet una exposició a Can Bordils, espai cedit per l'Ajuntament de Palma. Amb el lema **30 anys creant futur** ha romàs oberta entre els dies 8 i 29 de maig.

L'exposició mostrava en 12 panells, que s'instal·laren al pati, la història, trajectòria i relacions del sindicat durant la seva intensa vida. Aquests panells tractaven els següents temes i aspectes:

- 1.- *La història s'escriu passa a passa* que en dues parts contava molt succintament l'evolució des de 1977 fins a 2008.
- 2.- *Intersindical*, per referir la darrera etapa.

- 3.- *Demander per tenir, donar per obtenir* enumerava les més importants lluites, mobilitzacions i negociacions professionals i laborals en què l'STEI-i s'ha mostrat capdavanter i ha participat.
- 4.- *El poble que no es mou és un poble que es mor* es feia ressò de la participació a manifestacions, reivindicacions, diades, plataformes... de caràcter cívic i moviments socials amb l'objectiu de defensar la consciència de poble i la seva identitat, patrimoni, territori, medi ambient...
- 5.- *Veure, entendre, concebre el món i relacionar-s'hi*, lligat a l'anterior pel que fa a la nostra llengua i a la nostra cultura.
- 6.- *La teva confiança és la nostra força* va servir per mostra la progressió en els diferents processos electorals en els diferents sectors.
- 7.- *Renovació Pedagògica* mostrava la participació i suport a tots els moviments que s'han ocupat de la innovació i actualització docents, a més de donar una breu pinzellada sobre la tasca feta i la producció de material de l'Escola de Formació en Mitjans Didàctics.
- 8.- *Cal ser iguals, tot i les diferències* insistia en la lluita que s'ha mantengut contra qualsevol discriminació i desigualtat, especialment les que afecten la dona.
- 9.- *La UIB i l'STEI-i* servia per mostrar uns inicis molt propers en el temps i una trajectòria de participació i col·laboració.

10.- *Caminant per molts d'indrets* abastava les relacions internacionals del nostre sindicat, tant des de l'àmbit educatiu com dels moviments socials.

11.- *Compartir enriqueix* era la pantalla en què es podia veure la tasca feta en el camp de la solidaritat i la cooperació per al desenvolupament.

En una sala del primer pis de Can Bordils es podien veure, penjats a les parets, els cartells dels diferents congressos celebrats o premis i reconeixements obtinguts en aquests 30 anys. D'altra banda, en unes vitrines s'hi havien dipositat actes fundacionals i altres documents i diverses mostres -no sempre exhaustives- del material divulgatiu, didàctic i audiovisual que el sindicat ha generat durant el seu

trajecte. També es projectava un vídeo realitzat per La Rulot, en el qual 24 persones -de la casa i externes- parlaven del passat, present i futur de l'STEI-i. Es completava tota aquesta visió de conjunt amb una projecció d'imatges -de selecció forçadament limitada per a no excedir el que és recomanable quant a temps de durada- de persones i situacions que han anat participant i fent la història i la tasca d'aquesta empresa col·lectiva.

Finalment, cal indicar que tota la feina de disseny de l'exposició dels panells i la projecció d'imatges ha estat obra de na Clara Catalan la qual ha comptat amb la col·laboració de n'Amàlia Bernabé, que tantes vegades ha signat portades de PISSARRA.

Passa a passa s'haurà de seguir fent història, però història viva, de la que deixa petjada i així d'aquí a 20 anys es veurà que, gairebé sense adonar-nos-en, s'ha cobert una altra fita. Qui tem el temps? □